

02
පාඨම
ද්විතීය: පාඨ: 1

समागमः सापगमः ।

අප ඉගෙනගත් සංස්කෘත අක්ෂරමාලාව සිංහල හා පාලි භාෂා ඉගෙනීම සඳහා බෙහෙවින් ම උපකාරී වේ. අප භාවිත කරන මිශ්‍ර සිංහල හෝඩිය, පාලි හා සංස්කෘත භාෂාවල අක්ෂර එකතුවෙන් උපන් හෝඩිය ලෙස හැඳින්විය හැකි ය. පාලි අක්ෂරමාලාවෙහි හා සංස්කෘත අක්ෂරමාලාවෙහි භාවිත අක්ෂරවලින් ස්වර හයක් ද ව්‍යංජ්‍ය දහසයක් ද අමිශ්‍ර සිංහල හෝඩියට එකතු කිරීමෙන් මිශ්‍ර සිංහල හෝඩිය සකසාගෙන ඇත. පාලි හෝඩියේ අක්ෂර හතළිස් එකක් ද නූතන සිංහල හෝඩියේ අක්ෂර හැටක් ද ඇති බව සැලකිය යුතු ය.

සංස්කෘත, සිංහල, පාලි භාෂාවල ස්වර අකුරු සංසන්දනය

සිංහල ස්වර 18	සිංහල ශබ්දය භාරූපය	අ	ආ	ඇ	ඈ	ඉ	ඊ	උ	ඌ	ඍ	ඎ	ඏ	ඐ	එ	ඒ	ඓ	ඔ	ඕ	
සංස්කෘත ස්වර 14	සංස්කෘත ශබ්දය	අ	ආ	-	-	ඉ	ඊ	උ	ඌ	ඍ	ඎ	ඏ	ඐ	එ	ඒ	ඓ	-	ඔ	ඕ
	දේවනාගරී රූපය	अ	आ	-	-	इ	ई	उ	ऊ	ऋ	ॠ	ऌ	ॡ	ए	ऐ	-	ओ	औ	
පාලි 08	පාලි ශබ්දය භාරූපය	අ	ආ	-	-	ඉ	ඊ	උ	ඌ	-	-	-	-	ඒ	-	-	ඔ	-	-

- සිංහල භාෂාවේ ඇති ඇ, ඈ, ඒ, ඔ යන ස්වර සංස්කෘත භාෂාවේ ඇතුළත් නොවේ.
- පාලි භාෂාවේ ඇ, ඈ, ඍ, ඎ, ඌ, ඍ, ඎ, ඐ, එ යන ස්වර ඇතුළත් නොවේ.

සංස්කෘත, සිංහල, පාලි භාෂාවල ව්‍යංකේෂණ අකුරු සංසන්දනය

සිංහල ව්‍යංකේෂණ 42	සිංහල ශබ්දය හා රූපය	ක	ඛ	ග	ඝ	ඞ	ච	ඡ	ඣ	ඤ	ට	ඨ	ඩ	ඪ	ණ	ත	ථ	ද	
		ධ	න	ප	ඵ	ඹ	භ	ම	ය	ර	ල	ව	ශ	ඝ	ඞ	ඤ	ඞ	ද	
		ඟ	ඡ	ඪ	ඳ	ඹ	(අ)ඨ	(අ)ඞ											
සංස්කෘත ව්‍යංකේෂණ 35	සංස්කෘත ශබ්දය	ක	ඛ	ග	ඝ	ඞ	ච	ඡ	ඣ	ඤ	ට	ඨ	ඩ	ඪ	ණ	ත	ථ	ද	
	දේවනාගර රූපය	क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द
	සංස්කෘත ශබ්දය	ධ	න	ප	ඵ	ඹ	භ	ම	ය	ව	ර	ල	ශ	ඝ	ඞ	ඤ	ඞ	ද	
	සංස්කෘත රූපය	घ	ण	प	फ	ब	भ	म	य	व	र	ल	श	ष	स	ह	अ	अ(ः)	
පාලි ව්‍යංකේෂණ 33	පාලි ශබ්දය හා රූපය	ක	ඛ	ග	ඝ	ඞ	ච	ඡ	ඣ	ඤ	ට	ඨ	ඩ	ඪ	ණ	ත	ථ	ද	
		ධ	න	ප	ඵ	ඹ	භ	ම	ය	ර	ල	ව	ශ	ඝ	ඞ	ඤ	ඞ	ද	
														(අ)ඨ					

- සිංහල භාෂාවේ ඇති සකේඤ්ඤ අක්ෂර ඟ, ඡ, ඪ, ඳ, ඹ නාගරී අක්ෂර මාලාවේ ඇතුළත් නොවේ.
- උභේදන අක්ෂර ෩ අක්ෂරය හා අන්ත:ස්ථ ල නාගරී අක්ෂරමාලාවේ ඇතුළත් නොවේ.
- පාලි භාෂාවේ ශ, ඝ යන අක්ෂර ඇතුළත් නොවන අතර (අ)ඞ, ඞ, ඟ, ඡ, ඪ, ඳ, ඹ යන අක්ෂර ද ඇතුළත් ව නැත.

	සිංහල	පාලි	සංස්කෘත
ස්වර	18	08	14
ව්‍යංකේෂණ	42	33	35

ප්‍රත්‍යාහාර වර්ණමාලාව

නාගරී අක්ෂරමාලාවේ අක්ෂර සමූහයක් පමණක් වෙන්කර දැක්වීම සඳහා පමණක් භාවිත වන ක්‍රමය ප්‍රත්‍යාහාර ක්‍රමය ලෙස හැඳින් වේ. එසේ වෙන් කරනු ලබන වර්ණ සමූහයේ මූල අක්ෂරය හා අග අක්ෂරය එක් කිරීමෙන් ප්‍රත්‍යාහාරය නම් කෙරෙයි. මේ සඳහා සංස්කෘත අක්ෂරමාලාව පෙළගස්වා ඇත්තේ මෙසේ ය.

ප්‍රත්‍යාහාර අක්ෂරමාලා ।

අ ආ ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ්
 හ ය ව ර ල ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ්
 ෂ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ
 ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ
 ෂ ඞ ඞ

ප්‍රත්‍යාහාර ක්‍රමයට අනුව අක්ෂර පෙළ ගැසෙන අයුරු අධ්‍යයනය කරමු.

හල ප්‍රත්‍යාහාරය	හ ය ව ර ල
ඤම ප්‍රත්‍යාහාරය	ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ්
අඞ ප්‍රත්‍යාහාරය	අ ආ ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් හ ය ව ර ල ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ෂ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ ඞ
හස ප්‍රත්‍යාහාරය	හ ය ව ර ල ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ් ෂ ඞ ෂ ඞ ඞ ඞ
චප ප්‍රත්‍යාහාරය	ඞ ඞ් ඞ ඞ් ඞ ඞ්

සංයුක්තාක්ෂර

සංයුක්තාක්ෂර යනු බැඳී ඇතුළුයි. ස්වර රහිත අක්ෂර දෙකක් හෝ වැඩි ගණනක් එක ලෙස බැඳී සිටීම සංයුක්තාක්ෂර නමින් හැඳින්වේ. අක්ෂර බැඳීමේ දී පහත සඳහන් ක්‍රම අනුගමනය කළ හැකි ය.

පළමු ක්‍රමය

- ව්‍යංජන වණිමාලාවේ අක්ෂර 22 ක අග සිරස් රේඛාවක් යෙදේ. [ස, ග, ම, ය.....]. එබඳු අක්ෂර සංයෝගවීමේ දී අන්තයෙහි ඇති එම සිරස් රේඛාව ඉවත් වේ.

$$\begin{aligned}
 \text{ඞ} + \text{ප} &= \text{ඞප} > \text{දම්පතී} & \text{ඞ} + \text{ත} &= \text{ඞත} > \text{ගුඞ} \\
 \text{ඞ} + \text{න} &= \text{ඞන} > \text{ලඞඞවෙලා}
 \end{aligned}$$

දෙවන ක්‍රමය

- සිරස් රේඛාව මැද යෙදෙන අක්ෂර ද වේ. ඒවා ගණනින් [ක, ආ.....] දෙකකි. ඒවා බැඳීමේ දී හරහට මෙන් ම එකක් මත එකක් සිටින ලෙස ද ලිවිය යුතු වේ.

$$\begin{aligned} \text{ක} + \text{ක} &= \text{ක} / \text{ක} \\ \text{ක} + \text{ආ} &= \text{ආ} \end{aligned}$$

තෙවන ක්‍රමය

- බැඳෙන මුල් ව්‍යංජනයේ සිරස් රේඛාවක් නොමැති නම් එම අක්ෂර බැඳීමේ දී එකක් මත එකක් සිටින ලෙස ලියනු ලැබේ.

$$\begin{aligned} \text{ද} + \text{ද} &= \text{ද} & \text{ඉ} + \text{ක} &= \text{ඉ} > \text{අඉ} \\ \text{ඊ} + \text{ඊ} &= \text{ඊ} \end{aligned}$$

සිව්වන ක්‍රමය

- ඇතැම් අකුරු සංයුක්ත වන විට එම අකුරුවල ස්වරූපය සම්පූර්ණයෙන් ම වෙනස් වේ.

$$\begin{aligned} \text{ක්} + \text{භ} &= \text{ඝ} > \text{දඝ} & \text{ඣ} + \text{න} &= \text{ඞ} > \text{ඞානී} \\ \text{ත්} + \text{ර} &= \text{ථ} > \text{නේථ} & \text{ද්} + \text{ම} &= \text{ධ} > \text{ධ්‍ය} \end{aligned}$$

- ව්‍යංජනයකට පූර්වයෙන් සිටින **ර** කාරය සංයුක්ත වීමේ දී රේඛය බවට පත්වේ. එය ලියනු ලබන්නේ අක්ෂරයෙහි කෙළවර ඇති සිරස් රේඛාව මුදුනෙනි.

$$\begin{aligned} \text{ර} + \text{ක} &= \text{ර්} > \text{අර්} & \text{ර} + \text{මා} &= \text{ර්} > \text{වර්} \\ \text{ර} + \text{ප} &= \text{ර්} > \text{දර්} & \text{ර} + \text{මෝ} &= \text{ර්} > \text{ධර්} \end{aligned}$$

- ව්‍යංජනයකට පරව සිටි **ර** කාරය රකාරාංශය බවට පත්වේ.

$$\begin{aligned} \text{ර්} + \text{ර} &= \text{ර්} > \text{ර්වති} & \text{ර්} + \text{ර} &= \text{ර්} > \text{ර්} \\ \text{ර්} + \text{ර} &= \text{ර්} > \text{ර්} \end{aligned}$$

02. ප්‍රත්‍යාහාර අක්ෂරමාලාව අධ්‍යයනය කර පහත දැක්වෙන ප්‍රත්‍යාහාරවලට අයත් අකුරු නියමිත ස්ථානවල යොදන්න.

අබ ප්‍රත්‍යාහාර	හස ප්‍රත්‍යාහාර	අල ප්‍රත්‍යාහාර	හල ප්‍රත්‍යාහාර
ඛස ප්‍රත්‍යාහාර	චප ප්‍රත්‍යාහාර	අම ප්‍රත්‍යාහාර	අඞ ප්‍රත්‍යාහාර

ක්‍රියාකාරකම 2.2

01. පහත සඳහන් ඡේදය නාගරී අක්‍ෂර භාවිත කර ලියන්න.

උනසවෙ, ව්‍යසනෙ දුර්භිකෂෙ රාජ්‍රවිපලවෙ, දෙනනිඤ්ඤව්‍යවහාරෙ ච ය: සහායතාං කරොති ස ඛන්ධු: භවති. යදි විශෙව සචිත්‍ර ඵතාදාඡට්ඨ: භාව: භවෙත් තදා විශවඛන්ධුඤ්ඤං සමභවති.

පරනතු අධුනා නිබ්බලෙ සංසාරෙ කලහසා අශානෙන: ච වාතාවරණම් අසති. මානවා: පරසාරං න විශවසනති. තෙ පරසා කෂටං සවකීයං කෂටං න ගණයනති. අපි ච සමථී: දෙශා: අසමථීන් දෙශා ප්‍රති උපෙක්‍ෂභාවං ප්‍රදඨීයනති. තෙෂාම් උපරි සවකීයං ප්‍රභුඤ්ඤං සථාපයනති. සංසාරෙ සචිත්‍ර විදෙව්ඡසා, හිංසායා: භාවනා දාශානෙ. දේශානාං විකාසා: අපි අවරුදධා: භවති.

ඉයං මහතී අවශ්‍යතා වතීනෙ යත් එක: දෙශ: අපරෙණ දෙශෙන සහ නිමීලෙන හාදයෙන ඛන්ධුතායා: ව්‍යවහාරං කුඨීන්. විශවසා ජනෙඡු ඉයං භාවනා අවශ්‍යකී. තත: විකසිතාවිකසිතයො: දෙශයො: මධො සවසථා සපධී: භවිෂ්‍යති. සචේ දෙශා: ඥානවිඥානයො: කෂෙත්‍රෙ මෙමත්‍රීභාවනා සහයොගෙන ච සමාදධිං ප්‍රාප්තං සමථී: භවිෂ්‍යනති.

සුඨීසා වන්දසා ච ප්‍රකාශ: සචිත්‍ර සමානරුපෙණ ප්‍රසරති. ප්‍රකාති: අපි සචේඡු සමකෙන ව්‍යවහරති. තසමාත් අසමාති: සචේ පරසාරං චෙවරභාවම් අපහාය විශවඛන්ධුඤ්ඤං සථාපනීයම්.

02. ඉහත සඳහන් ඡේදය අධ්‍යයනය කර පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න. වචනයේ අදාළ අක්‍ෂරය යටින් ඉරක් අඳින්න.

මහාප්‍රාණාකෂර සහිත වචන	අන්ත:ස්ථාකෂර සහිත වචන	උග්‍රමාකෂර සහිත වචන	අනුස්ථාරය සහිත වචන	වර්ගාන්තකෂර සහිත වචන

ක්‍රියාකාරකම 2.3

01. සංයුක්තාඝර පිළිබඳ ව අධ්‍යයනය කර පහත සඳහන් වගුව පුරවන්න.

රකාරාංගය යෙදී සංයුක්ත වන අඝර	රේඵය යෙදී සංයුක්ත වන අඝර	සංයුක්ත වීමේ දී විශේෂ රූප ගන්නා අඝර

आपत्काले च कष्टेऽपि नोत्साहस्त्यज्यते बुधैः ।
 ආපත්කාලේ ච ක්ෂේපේ පි නෝත්සාහස්ත්‍යජ්‍යතේ බුධො:
 විපතේදී ත් දුකෙහිදී ත් නුවණැත්තන් උත්සහය අත් නොහරිනු ලැබේ.

आपत्काले तु संप्राप्ते यन्मित्रं मित्रमेव तत् ।
 ආපත්කාලේ තු සංප්‍රාප්තේ යන්මිත්‍රං මිත්‍රමේව තත්
 විපතේ දී සිටින මිත්‍රා නියම මිත්‍රා වේ.

आरब्धा ह्यसमाप्तैव किं धीरैस्त्यज्यते क्रिया ।
 ආරබ්ධා හ්‍යසමාප්තේව කිං ධීරේස්ත්‍යජ්‍යතේ ක්‍රියා
 ධෛර්‍යවිචන්තයෝ අරඹන ලද කටයුත්ත අවසන් නොකොට අත් හරිත් ද?